
In memoriam Petr Horák

Zemřel historik filosofie Petr Horák

Petr Kitzler

Filosofický ústav Akademie věd ČR, v. v. i., Praha
kitzler@flu.cas.cz

Milan Znoj

Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, Praha
znoj@ff.cuni.cz

Profesor Petr Horák u vlaku

20. února 2026 zemřel ve věku nedožitých 91 let někdejší dlouholetý pracovník Filosofického ústavu Akademie věd ČR a v letech 1990–2011 rovněž šéfredaktor *Filosofického časopisu*, prof. PhDr. Petr Horák, CSc. Na podzim loňského roku obdržel od předsedy Akademie věd České republiky Pamětní medaili Jana Patočky za mimořádný přínos v oblasti humanitních a společenských věd. Byl rovněž nositelem Řádu akademických palm, francouzského státního vyznamenání udíleného za mimořádné zásluhy v oblasti vzdělávání, vědy a kultury, a to v nejvyšším možném stupni – komandér (commandeur).

Prof. Petr Horák (nar. 5. září 1935) byl významným českým historikem filosofie, jehož vědecká dráha byla po dlouhá desetiletí spjata s Československou akademií věd (do někdejšího Ústavu pro filosofii a sociologii ČSAV nastoupil v roce 1966) a později Akademií věd České republiky (v nástupnickém Filosofickém ústavu AV ČR působil až do roku 2013, kdy byl emeritován). Po obnově samostatného Filosofického ústavu Akademie věd ČR se zásadním způso-

bem zasloužil především o obrození *Filosofického časopisu*, z něhož pomohl vytvořit hlavní a nejuznávanější české periodikum věnované filosofii. V minulosti byl také externím členem vědecké rady Filosofického ústavu AV ČR v Praze a členem subkomise pro filosofii a teologii Grantové agentury ČR. Kromě své práce v Akademii věd ČR působil paralelně jako profesor dějin filosofie nejprve na Filozofické fakultě Masarykovy univerzity v Brně (od roku 1993) a od roku 2009 pak na Univerzitě v Pardubicích; byl také členem oborových rad pro filosofii na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a na filosofických fakultách v Brně a v Olomouci.

Ve svém díle se věnoval dějinám filosofie, historii idejí a evropské vzdělanosti, především se zaměřením na francouzskou tradici a frankofonní filosofii. Nezapomínal však ani na filosofii českou a filosofii anglického a německo-rakouského původu, zejména v jejich klasických podobách osvícenského myšlení, jež determinovalo evropskou modernitu. Jeho rozsáhlé dílo zahrnuje analýzy sahající od pojetí dějin v historickém pozitivismu přes zkoumání teorií společnosti Frankfurtské školy k interpretaci strukturalismu Lévi-Strausse a pojetí diskursu u Michela Foucaulta; nevyhýbalo se však ani studiu descartovského a sartróvského *cogito* či základů moderní (novodobé) politické filosofie. Za nejvýznamnější příspěvky k poznání těchto souvislostí evropského filosofického myšlení lze považovat například jeho knihy *Struktura a dějiny* (Praha, Academia 1982) či *Svět Blaise Pascala* (Praha, Vyšehrad 1985). Kromě svých původních vědeckých prací byl také autorem překladů řady filosofických děl, zejména z francouzské, ale i anglické či německé jazykové oblasti (Descartes, Foucault, Sartre, Koyré, Locke, Cassirer).

U příležitosti svých 90. narozenin poskytl prof. Horák *Filosofickému časopisu* obsáhlý rozhovor, který vyšel v loňském třetím čísle; jeho znění je rovněž volně dostupné na webových stránkách časopisu.

Česká filosofická obec ztrácí s odchodem profesora Petra Horáka svého významného člena a mezinárodně uznávaného badatele.